

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum I. Decretalium, Per quadraginta, & tres Titulos distributum, in
quo agitur De Constitutionibus, Seu Legibus universim ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1706

Articulus VIII. Intra quod tempus peti debeat restitutio in integrum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73031)

collatum sit alteri; Lessius cit. c. 17. n. 63. vel hæreditas repudiata à Minore, jam sit distracta à substituto, L. quod si minor 24. §. Scævola ff. de Minoribus, Abb. in c. ex parte 14. de restit. spoliat. n. 15. Covarr. l. 1. var. resol. c. 5. n. 2. Molin. D. 573. qui duo postremi in casu, de beneficio, tenent oppositum, putantes, in eo agi de læsione damni emergentis. Si autem dicas: in Spiritualibus, & beneficijs Minor habetur pro Majore, c. fin. de judic. in 6. ergo is, sicut Major, in judicio esse potest Actor in his causis, etiam sine Tutore; ergo si læsus sit in tali casu, non restituitur etiam contra damnum emergens. & C. primum enthym. N. secundam conseq. Nam etiam Ecclesia agere potest in judicio, & tamen restituitur, ut habetur c. 1. & 2. hic, & docet Abbas cit. num. 16. Covarr. num. 8.

Not. 2. etiam Minorem contra Minorem, & Ecclesiam contra Ecclesiam restitui. Primum habetur L. Verum, 11. §. item quaritur. ff. de Minoribus; secundum in c. auditis, de restit. in integr. & tenet Abb. ibi, n. 8. cum gloss. fin. Nec obstat, quod privilegiatus contra æquè privilegiatum jure suo non utatur, & in ejusmodi concursu, utroque cassato, servari debeat jus commune; Abb. in c. in presentia 8. de probat. n. 37. & L. assiduis 12. C. qui potiores in pignore habeantur. Nam id verum est solum, si par sit utriusque causa; ut, si uterque sit læsus, & certetur de damno vitando; tunc enim melior est conditio possidentis, c. in pari 65. de Reg. jur. in 6. hinc si Minor temerè Minori mutuam dedit, quod iste inutiliter consumpsit, Minor creditor contra Minorem debitorem non restituitur in integrum, ut habetur L. verum, cit. intellige, si creditor non sit factus inde locupletior: si verò sint tantum in genere privilegiati, & respectu ejusdem causæ non sit par utriusque conditio (ut si unus læsus sit; alter non; vel unus agat de damno emergente; alter de lucro solum cessante) illi potius subvenitur per restitutionem; ita Bartol. in authent. quas actiones, n. 3. C. de SS. Ecclesiis, & Abbas nuper cit. si autem utraque pars læsa sit, & litigetur ab utraque de jure suo non amittendo, tum in dubio: utri reverà jus competat; utraque interim restituitur, donec de veritate rei judicio constet, c. auditis, cit.

ARTICULUS VIII.

Intra quod tempus peti debeat restitutio in integrum?

Resp. sicut Minor non tantum, quamdiu talis est, sed etiam postea per continuum quadriennium; sic Ecclesia læsa ex contractu, vel Judicis sententia intra quadriennium à die læsionis, non autem postea (nisi ex justa causa) petere potest restitutionem; primum habetur L. ult. C. de tempor. in integr. restit. secundum, c. Ecclesia, h. t. in 6. Justa verò causa censetur, si fraus intervenit, quò minus Ecclesia intra quadriennium peteret, si læsio valde enormis sit, ad quod non requiritur, ut dimidium excedat, &c.

Not. autem 1. quadriennium Minori fluere à completo 25. anno usque ad 29. completum, L. ult. cit. Molin. D. 573. vel à die, quo venia ætatis obtenta, & intimata fuit, L. 1. C. de his, qui veniam ætat. & L. ea, quæ 5. C. de temporib. in integr. restituit. Majoribus autem, à tempore, quo cessat justa causa absentia, vel aliud impedimentum legitimum, L. ult. cit. & gloss. in Clem. Unic. V. à tempore, h. t. Ecclesie demum à tempore factæ læsionis, cit. Clement. & gloss. Molin. D. 574.

Not. 2. quadriennium, quoad Minores, Majores, & Ecclesiam, restituendam, debere esse continuum, per omnes scilicet dies feriatis, & non feriatis, quibus agere, vel non agere licet. Si tamen unus eorum justè impeditus sit (ut quia pars, contra quam restitutio petitur, in causa est, vi, dolo, vel justo impedimento, ut peti restitutio non potuerit) quadriennium quoad hoc utile est, ut scilicet tempus illud non computetur, sed suppleatur, ut dicitur cit. L. ult. cum gl. V. vacuam, & V. excipiatur; item gloss. in Clem. cit. V. continuum, Molin. D. 573. & 574. in it.

Not. 3. in dubio, an transactum sit quadriennium? onus probandi incumbere ei, contra quem petitur restitutio, L. si Minorem 4. C. h. t. Barb. in c. 1. h. t. n. 18. Molin. D. 573. si verò de illo constet, & Minor, vel Ecclesia dicat, illud de jure non potuisse currere, probationem his incumbere, patet ex c. 1. h. t. in 6. ibi: nisi probetur; sicut etiam, si dubitetur, an

contractus celebratus sit infra minorem ætatem?

2721. Not. 4. Ecclesiam, & Rempubicam, propter publicum favorem, (quo carent minores facti majores) etiam post quadriennium, non tantum ad novum quadriennium, sed etiam ad multò longius tempus, ex causa valdè rationabili, extraordinariè Judicis officio restitui. Cæterum, etsi Ecclesiæ concedatur restitutio etiam adversus lapsum temporis, in quo se læsam enormiter asserit, & probat, causaque finiri debeat infra quadriennium continuum; restitutio tamen illa non fit ad aliud tempus, quàm ad id, in quo se læsam probat; habetur *in Clem. Unic. h. t. & gl. hic in casu, & V. lapsum temporis*; pro quo:

Not. 5. cum Ecclesia læsa lapsu temporis restituenda est, à tempore læsionis per continuum quadriennium illi competere jus petendi restitutionem adversus tempus lapsum; tempus tamen, ad quod restituitur, non esse majus, quàm fuerit id, in quo probat se læsam. Et hoc de *quadriennio*, competente restituendo, probabiliter extenditur etiam ad læsiones privatorum ex lapsu temporis, esto tempus læsionis sit minus quadriennio; sic Pirhing *cit. n. 54.*

Not. 6. dicta de restitutione, *contra lapsum temporis*, intelligi, sive tempus lapsum fuerit *judiciale*, sive *extrajudiciale*; quia Clementina *cit. indistinctè* loquitur.

Not. 7. quamvis ad hoc, ut Ecclesia, petens restitutionem contra lapsum temporis, audiatur, sufficiat, quòd affirmet se læsam; tamen, ut petito annuatur, requiritur, ut læsio *probetur*; patet *ex fin. Clem. cit. & gl. ibid.*

ARTICULUS IX.

An concedatur restitutio adversus propriam confessionem?

2722. **C**asus est: Prælatus nomine Ecclesiæ, etiam sine consensu Capituli agens in judicio, vel Procurator Ecclesiæ, per errorem facti, falsus est aliquid, quòd plenè probari non potest; & ex tali falsione læsa est Ecclesia: queritur, an intra quadriennium à tempore falsionis, vel læsionis, petere possit restitutionem contra ta-

lem falsionem? R. affirm. non autem, si post illud; c. *si adversus, h. t. in 6. & gl. ibid. V. confessionem*, & habetur, L. *certum 6. §. in pupillo, ff. de confessis. L. si ea causa 9. §. nunc videndum ff. de Minoribus.*

Pro quo not. 1. id procedere etiam in casu falsionis *juratæ*, si falsò per imprudentiam Prælati, vel Procuratoris facta sit; sic plures apud Barbof. *in cit. c. n. 3.* idque verum esse, sive falsio facta sit in causa civili, sive criminali; sic idem *num. 4.* Not. 2. eo casu non requiritur, ut probetur error, vel falsitas falsionis, sed sufficere, si probetur gravis læsio; quia alias (cum jure communi quilibet admitatur major, probato errore, post latam sententiam ad revocationem propriæ confessionis, ex illa clausula generali Prætoris (*si qua alia causa justa*) ut habet *gloss. marg. in cit. c. V. confessionem*) Ecclesiæ nullum haberet privilegium quoad revocationem propriæ confessionis.

Dices: Ecclesia potest confessionem suam, ex qua læsa est, revocare, allegando, & probando errorem commissum (intellige *errorem facti*. Nam error juris ordinariè non excusat, L. *error 8. de jur. & fact. ignor.*) ergo non gaudet eo casu restitutione, quæ est medium extraordinarium. R. id, quod ponitur in antecedenti, concedi etiam cuilibet privato, ac etiam post lapsum quadriennij, c. *si adversus, cit. gl. ibid. V. in facto*; dummodo error sit facti, & probetur ante causam finitam, c. *ult. de confess. & gloss. in L. 2. V. qui errat, ff. eod. junct. gloss. marg.* excipe, nisi aliunde sit error notorius, vel Judex ex officio de illo cognoscere velit; tunc enim non requiritur probatio. Hinc C. ant. N. conseq. quia quoad hoc Ecclesia habet privilegium *speciale*, ut constat ex c. *si adversus*, competens *soli Ecclesiæ*, vel *Minori*, sed intra quadriennium.

ARTICULUS X.

Coram quo Judice peti debeat restitutio in integrum?

Resp. ex dictis, quòd *ordinariè* coram Judice illius, contra quem petitur; quia petens hic est quasi Actor: Dixi *ordinariè*; Nam, si contractus est celebratus in